

Organizace a plánování boje s jadernými prostředky nepřítele

Podplukovník CSc

Karel Neugebauer

Základem úspěchu v operaci je dosažení palebné převahy nad nepřítelem. Jaderné nálože s rozvojem bojové techniky, především raketové, vcelku již vyřešily základní požadavky kladené na bojové prostředky, tj. účinnost, rychlost, dosah a přesnost. Tím se zbraně hromadného ničení staly ideálním prostředkem palby nezávislé na povětrnostních podmínkách, snižují celkové materiální zatížení armád a při jejich dovedném použití mohou v krátké době na jednotlivých operačních směrech změnit nepříznivý poměr sil. Svou palebnou silou mohou bezprostředně ovlivnit dosažení nejen operačních, ale i strategických cílů.

Proto boj o získání palebné převahy v soudobých podmínkách vedení války znamená kvalitativní skok ve svém provedení a přerůstá rámec taktiky i operačního umění.

Operačně taktické prostředky hromadného ničení svým dosahem a účinností přesahují rámec působnosti armády, neboť vyžadují k jejich zjištění a ničení koordinaci nejen všech prostředků armády, ale i frontu. Proto hlavním organizátorem boje s těmito prostředky je fronta.

Pro boj s taktickými prostředky hromadného ničení má již armáda potřebné jak průzkumné prostředky, tak i prostředky ničení.

Rozdělení cílů ZHN vytváří tak základní rámec pro všeobecné plánování a organizaci boje a ZHN, nevylučuje však vzájemné prolínání při plnění jednotlivých úkolů.

Možnosti nepřítele v použití jaderných prostředků

Prvním předpokladem úspěšného řešení operace v soudobých podmínkách je zničení ZHN nepřítele v maximálním rozsahu a v nejkratším čase v celé šířce a hloubce operační sestavy nepřítele. Proto důležitým prvkem rozhodnutí velitele fronty je řešení boje se ZHN nepřítele. Z tohoto hlediska boj se ZHN nepřítele musí řešit především zásadní otázky koordinace jednotlivých druhů vojsk při ničení ZHN, organizaci a koordinaci průzkumu všeho druhu, množství prostředků — zvláště jaderných — vyčleněných frontem a armádami k ničení a organizaci velení a spojení těchto vyčleněných prostředků. Je přirozené, že úspěšné řešení boje proti

ZHN lze dosáhnout jen na základě důsledného zhodnocení možností nepřítele v použití jaderných zbraní a reálného zhodnocení možností vlastních prostředků v boji se ZHN nepřítele.

Při zhodnocení možností nepřítele v použití jaderných zbraní nelze boj se ZHN nepřítele zužovat jen na zjišťování a ničení odpalovacích zařízení při jejich přímém bojovém nasazení — jak se někdy při cvičeních stává — ale je třeba vzhledem k charakteru použití a speciálnosti přípravy zbraní ZHN do něho zahrnout komplex všech opatření nepřítele, zabezpečujících konečný efekt jejich bojového nasazení. Boj se ZHN nepřítele zahrnuje tak ničení

všech prostředků, které souvisejí s jejich použitím od výrobních základen především jaderného průmyslu a odvětví s ním bezprostředně spojených přes dopravu a skladování jaderných prostředků, až po jejich ničení při přímém zasazení v palebných postaveních nebo na letištích.

Vyloučíme-li objekty, které budou ničeny prostředky spojeného velení (výrobní základny, letiště strategického letectva apod.), pak v prostoru bojové činnosti frontu v první frontové operaci podle konkrétních podmínek mohou být umístěny prostředky a objekty, umožňující úder jadernými náplněmi v počtech asi:

- 30—40 bat. 203mm H a 280mm K;
- 40—50 bat. raket taktického určení (HJ, LA);
- 30—40 raket operačně taktického určení a bezpilotních prostředků (CO, RE, TM 61);
- 30—40 letek, které mohou nést jadernou náplň, což odpovídá 30—40 letištím (při umístění jedné letky na letišti);
- 20—30 dalších důležitých objektů (sklady jaderné munice, raketové základny atd.).

Celkem 150—200 objektů, důležitých z hlediska možností použití jaderných nábojů.

Prostorové rozmístění uvedených cílů zahrnuje celou hloubku frontové operace podle toho, jak jednotlivé svazky a svazy nepřítelů budou zasazovány do sražení. Všeobecně baterie 203mm H, 280mm K a baterie raket taktického určení, které tvoří 40 až 50 % všech objektů, schopných provádět jaderné údery, budou rozmístěny

nejvýše 10—15 km od vlastních jednotek; od 30 km do hloubky 100 km budou rozmístěny rakety operačně taktického určení a v další hloubce do 300 km bezpilotní prostředky vzdušného napadení, letiště, sklady apod.

Z uvedených cílů při zahájení války může nepřítel proti prvnímu operačnímu sledu zasadit většinu prostředků operačně taktického určení a do 50 % bat. 203mm H a HJ, tj. 100 až 150 objektů.

Doba pro přípravu střely k odpálení přímo v palebném postavení, je u bat. 203mm H a 280mm K okamžitá, u raket taktického určení 10—15 min., raket operačně taktického určení 2 až 3 hod. Doba pro provedení úderů letectvem je prakticky dána dobou potřebnou k letu z letiště na cíl a dobou přípravy osádky (do 30 min.).

S velikostí dostřelu (doletu) roste váha a velikost prostředku a tím i rozloha palebného postavení. Houfnice a kanóny spolu s raketami taktického určení tvoří objekty o velikosti 3 až 12 m dobře maskovatelné. Jednotlivé baterie budou mít šířku zpravidla 200 až 400 m. Samostatné rakety operačně taktického určení a bezpilotní prostředky vzdušného napadení tvoří objekty o rozměrech 12—30 m a jednotlivé rampy u CORPORAL budou od sebe 700 až 2800 m a celková rozloha palebného postavení oddílů zaujímat 6 až 8×6 až 8 km. Rampy REDSTONE se rozmísťují na vzdálenost 5 až 16 km od sebe a tvoří tak každá jednotlivá rampa samostatný objekt pro ničení. Letiště a prostory rozmístění skupin bezpilotních prostředků vytvářejí objekty o rozlohách několika km².

Možnosti vlastních průzkumných prostředků

Prvním předpokladem úspěšného boje se ZHN nepřítel je jejich zjištění a zničení před zahájením jejich palby.

Vzhledem k jejich charakteru činnosti, zejména možnostem maskování, provedení manévru a úhroze vlastních vojsk, musí průzkum dát takové pod-

klady vyčleněným prostředkům pro boj se ZHN, aby umožňovaly přesnost a rychlost jejich zničení. Možnosti nepřítele v použití jaderných zbraní jsou tak rozsáhlé, že jedině komplexně, nepřetržitě a organizovaně prováděný průzkum všemi prostředky může zvládnout uvedený úkol.

Vzhledem ke krátké době po kterou jsou nepřátelské prostředky v palebném postavení, je nutno hodnotit jednotlivé prostředky průzkumu především z hlediska rychlosti získání a vyhodnocování zpráv, přesnosti určení souřadnic cíle a operativnosti předání vyhodnocených podkladů jednotkám určeným k ničení.

Nebereme-li v úvahu přesnost vlastní palby, pak pravděpodobnost zásahu cíle v palebném postavení v závislosti na době od zjištění cíle do napadení cíle palbou u hlavních jaderných prostředků nepřítele je:

Efektivnosti ničení prostředků jaderného napadení se proto dosáhne při jejich ničení v prostorech soustředění, na přesunech, kdy bude možno zjistit a zasáhnout celou jednotku a ne jen jednotlivou zbraň a především ničením skladů jaderné munice, montážních dílen a ostatních týlových zařízení podmiňujících použití jaderné munice. Z tohoto hlediska je třeba po detailním vyhodnocení možných prostorů rozmístění ZHN nepřítele a os přesunu zaměřit hlavní úsilí všech prostředků průzkumu.

Z pozemního průzkumu tento úkol nejlépe mohou zvládnout průzkumné skupiny (i dělostřelecké), vyslané do prostorů pravděpodobných přesunů a rozmístění ZHN nepřítele, které navíc mohou přímo ničit zjištěné prostředky vlastními silami nebo řídit palbu dělostřelectva na zjištěné cíle. Hloubka průzkumu ZHN průzkumnými skupina-

CÍL	Pravděpodobnost zasažení					
	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %	95 %
REDSTONE	90'	72'	54'	36'	18'	9'
CORPORAL	60'	48'	36'	24'	12'	6'
MATADOR (TM 61, 76)	90'	72'	54'	36'	18'	9'
HONEST JOHN	15'	12'	9'	6'	3'	1,5'

Proto zjištění prostředků jaderného napadení, zejména raket, až při zaujetí palebného postavení k plnění palebného úkolu, je již krajní možností a ne vždy zabezpečí zničení prostředků ještě před jeho palebným použitím. Na druhé straně snadné zneškodnění raket i střepinou dává možnost širokého využití k jejich ničení především klasických prostředků palby.

mi svazků a dělostřelectva může být do 30 km i více, u armádních rot zvláštního určení do 250 až 300 km.

Rovněž soudobá manévrovost boje a operace a pronikání tankových útvarů na jednotlivých směrech hluboko do sestavy nepřítele a použití výsadků, umožňuje těmto jednotkám nejen zjištění prostředků jaderného napadení taktického i operačně taktického určení, ale i jejich zničení vlastními paleb-

nými prostředky. Proto jedním z hlavních úkolů předsunutých odřadů bude vést aktivní průzkum ZHN nepřítele v pásmu jejich činnosti i do stran a jejich ničení palbou vlastních tanků nebo přiděleného dělostřelectva, popřípadě řídit palbu dalekonosného dělostřelectva hlavních sil.

Dalším důležitým prostředkem k získání zpráv o ZHN je rádiový a radiolokační průzkum. I když nedává přesné souřadnice k efektivnímu využití palby, sledováním rádiových relací, vysílání hlášení a rozkazů, zjištěním obsazení letišť a zvýšení činnosti nepřítele, umožňuje určit dobu a místo zasazení ZHN nepřítele a po provedeném doplňkovém průzkumu i jejich zničení.

Nejdůležitějším prostředkem pro průzkum ZHN nepřítele pro svůj dosah, rychlost a spolehlivost získání zpráv je vzdušný průzkum jak pozorováním, tak fotografováním. Letectvo je podle možností jednotlivých typů letounů schopno vést vzdušný průzkum:

- průzkumnými letouny bombardovacího typu od 150 km až do 600 km i více;

- letouny průzkumného leteckého pluku od 15 do 200 km i více;

- dělostřeleckým průzkumným letectvem do hloubky 100 km i více;

- kromě toho zjišťují všechny druhy letectva nepřátelské ZHN při plnění ostatních bojových úkolů a provádějí popřípadě i jejich ničení.

Průzkumné údaje je třeba včas předat jednotkám vyčleněným pro jejich ničení. To především vyžaduje takový systém spojení, který by umožnil rychlé uložení průzkumných úkolů a předání jejich výsledků v nejkratším možném čase. Proto někdy bude výhodné, aby údaje o zjištěných ZHN nepřítele byly předávány průzkumnými prostředky přímo vykonavatelům, např. dělostřelectvu, jehož materiální vyba-

vení to umožňuje. Jinak všechny údaje získané o ZHN nepřítele všemi druhy průzkumu je třeba shromažďovat, třídit a vyhodnocovat centrálně ve štábu fronty (armády), aby se úsilí průzkumu netříštilo a nedocházelo k případnému ničení zjištěného cíle různými prostředky druhů vojsk, vyčleněnými pro ničení. Proto bude nutné, aby štáb fronty rozdělil úkoly průzkumu buď prostorově mezi jednotlivé stupně velení a druhy vojsk, nebo podle charakteristiky jednotlivých prostředků jaderného napadení, popřípadě jejich kombinací tak, aby všechny nejdůležitější prostory byly pokryty potřebnou intenzitou průzkumu. Uvedené rozdělení zájmových prostorů, jejich pokrytí a intenzita jednotlivých průzkumných prostředků spolu se způsobem spolupráce průzkumných prostředků s vyčleněnými jednotkami pro ničení a se součinností jednotlivých druhů průzkumu na různých stupních velení je základem pro plánování a řízení boje se ZHN nepřítele.

Z krátkého rozboru možností nepřátelských ZHN a vlastních prostředků průzkumu vyplývají následující závěry:

- rádiový, radiotechnický a zvukoměrný průzkum zaměřit na zjištění prostorů zasazení prostředků jaderného napadení do hloubky dosahu uvedených prostředků. Jen v případě, kdy není možno provést doplňkový průzkum především dělostřeleckým průzkumným letectvem a za příznivých podmínek (přesnost zjištění), je možno využít zjištěných podkladů radiotechnického průzkumu pro palbu dělostřelectva;

- průzkum baterií 203mm H, 280mm střeleckými průzkumnými skupinami, předsunutými odřady a jako vedlejší úkol dělostřeleckým průzkumným letectvem — hloubka 15–20 km;

- průzkum řízených střel Corporal

a Redstone vést vševojskovým a dělostřeleckým průzkumným letectvem, výsadem a průzkumnými skupinami rot zvláštního určení armády — hloubka do 100 km;

— průzkum letišť, odpalovacích základen TM-61 a ostatních cílů ve větší hloubce průzkumným letectvem a průzkumnými skupinami rot zvláštního určení.

Možnosti vlastních prostředků k ničení ZHN nepřítele

Při hodnocení prostředků vyčleněných k ničení nepřátelských jaderných zbraní budeme vycházet z plošného a prostorového rozmístění nepřátelských jaderných zbraní v operační sestavě nepřítele, v jejich odolnosti a především významu pro splnění cíle vlastní operace nebo boje. Při cvičeních se někdy projevuje snaha ničit nepřátelské prostředky jaderného napadení vlastními jadernými střelami. I když v boji s jadernými prostředky nepřítele má zásadní význam využití jaderných zbraní (především pro spolehlivost zničení cíle), množství těchto prostředků u nepřítele vzhledem na počet vlastních jaderných náloží, důležitost toho nebo onoho prostředku nepřítele a ekonomičnost použití vlastních jaderných náloží vyžaduje využití k ničení nepřátelských jaderných prostředků především „klasických“ zbraní. Jaderné nálože použít především ke zničení pro nás nejdůležitějších a v dané situaci nejnebezpečnějších jaderných prostředků nepřítele a když použití klasických zbraní by v dané situaci nepřineslo požadovaný výsledek.

Proto na ničení prostředků jaderného napadení se musí podílet všechny druhy vojsk, především dělostřelectvo, letectvo a tankové vojsko.

Z uvedeného vyplývá, že celkový systém boje s jadernými prostředky nepřítele musí být pečlivě organizován rovněž centralizovaně vševojskovým štábem na stupni frontu.

Vyjdeme-li z takticko-technických vlastností nepřátelských prostředků jaderného napadení, jejich plošného a prostorového rozmístění, pak jako pro-

středku ničení baterií 203mm H, 280mm K a raket HONEST JOHN možno využít hlavně dělostřelectvo. Podle nové organizace a možného posílení může svazek mít k dispozici do 4 dělostřeleckých oddílů, schopných ničit nepřátelské baterie na dálku střelby 10 km a kanónovým dělostřelectvem do 20 km. Při střelbě na nepozorované cíle na základě úplné přípravy střelby pro ničení však spotřeba střeliva je vysoká a ničení nepřátelských ZHN jedním oddílem prakticky z taktického hlediska je neúčelné. Soustředění většího počtu oddílů než dvou bude však moci být usku- tečněno vzhledem k šířkám účinných pásem a množství prostředků jen ve zcela výjimečných případech. Proto základním druhem přípravy k ničení nepřátelských baterií 203mm H a raket HONEST JOHN u hlavně dělostřelectva musí se stát zastřelení přímo na cíl. K tomu je třeba využít především dělostřeleckého průzkumného letce, dělostřeleckých průzkumných skupin a prostředků průzkumu a řízení palby představených odřadů, proniklých do prostorů palebných postavení. V tomto případě je hlavně dělostřelectvo schopno ničit uvedené cíle v požadovaném čase i hodnotou jednoho dělostřeleckého oddílu, zejména připomeneme-li snadnou zranitelnost raket i střepinami granátu. Je však třeba propracovat způsob spojení a velení těmto oddílům, zejména dělostřeleckými průzkumnými skupinami a průzkumnými orgány představených odřadů.

K ničení nepřátelských taktických jaderných prostředků je výhodné přibírat podle situace PTZ armády, popří-

padě tanky druhého sledu divize, a to pro střelbu ze zakrytých palebných postavení. Větší spotřeba střeliva bude zpravidla vyvážena větším počtem dělostřeleckých hlavních. K tomu je však třeba plánovat a zabezpečit jejich rychlé předsunutí do palebných postavení k splnění úkolu, neboť čas zde hraje rozhodující úlohu.

Jedním z hlavních úkolů předsunutých odřadů i ostatních jednotek, které pronikly na jednotlivých směrech do sestavy nepřítele, bude ničení jaderných zbraní jak taktického, tak i operačního určení přímou palbou.

Letectvo svým dosahem a palebnou silou je schopno účinně ničit jaderné prostředky všech druhů, a to jak konvenčními náboji, tak i jadernými. Přitom máme na zřeteli, že bezprostřední úder letectvem může být uskutečněn až po určité době, nutné k dosažení cíle a je nutno řešit otázku získání nadvlády ve vzduchu a umlčení protiletadlových prostředků nepřítele v prostoru bojového zasazení letectva. Na druhé straně možnosti letectva jsou z hlediska boje s nepřátelskými jadernými zbraněmi u všech druhů vojsk klasickou municí nejnižší.

Pro letectvo využijeme především k ničení taktických jaderných prostředků, a to především klasickou municí, kdy časové možnosti splnění úkolu budou poměrně nejkratší a letectvo nebude působit po tak dlouhou dobu nad prostorem, bráněným PVO nepřítele jako při ničení cílů ve větší hloubce nepřítele. Jaderných nábojů letectva využijeme i k ničení nejdůležitějších jaderných prostředků nepřítele v hloubce nepřátelské obrany (operačně taktické rakety, sklady jaderných střel apod.), především těch, jejichž přesnost zjiš-

tění vyžaduje doplňkový průzkum (upřesnění) a na které dostřel raketových zbraní, které jsou momentálně k dispozici, nedostačuje.

Při použití jaderných raketových střel budeme brát zřetel na jejich počet ve frontu (armádě), důležitost toho nebo onoho jaderného prostředku nepřítele a na možnosti jeho zničení pomocí chemického nebo konvenčního střeliva. Použití raketových střel s tříštivotrhavým střelivem k ničení jaderných prostředků nepřítele nepovažují za výhodné pro malý účinek střely v cíli vzhledem k poměrně velkému jejich rozptýlu a k nutnosti použít ke spolehlivému zničení cíle většího počtu střel, což z hlediska technického i taktického nebude moci být vždy v dostatečné míře uskutečněna. Proto tříštivotrhavých raketových střel použijeme jen k ničení taktických jaderných prostředků nepřítele v případech, že není k dispozici žádný jiný prostředek.

Z uvedeného krátkého rozboru nepřátelských cílů a vlastních prostředků vyplývá i rozdělení jaderných prostředků nepřítele taktického určení (bat. 203mm H, 280mm K, baterií a rakety HONEST JOHN a jim odpovídající prostředky) ničit v zásadě hlavnovým dělostřelectvem, letectvem konvenčním střelivem, předsunutými odřady, popřípadě divizními průzkumnými skupinami a jen ve výjimečných případech taktickými raketami s obyčejným střelivem. K ničení operačně taktických raket, letišť letounů-nosičů, skladů jaderné munice a ostatních cílů uvedené důležitosti použít jaderných raketových střel, leteckých jaderným pum, průzkumných skupin rot zvláštního určení armády, výsadku a podle situace i letectva s konvenční výzbrojí.

Podíl jednotlivých druhů prostředků na ničení ZHN nepřítele

Ke stanovení proporcí objemu ničení jaderných prostředků nepřítele mezi vlastní prostředky, vycházíme

především z možností jednotlivých druhů prostředků, jejich množství a z celkového pravděpodobného počtu nepřá-

telských jaderných prostředků, působících v prostoru bojové činnosti frontu v první frontové operaci. Podle stávající organizace nepřítele, jeho dislokace a taktických norem použití jaderných prostředků je možno učinit závěr o množství zasazených jaderných prostředků nepřítele vcelku i v jednotlivých obdobích vedení frontové operace. Toto předvídané množství se v zásadě nebude lišit od skutečného počtu zasazených jaderných prostředků nepřítele. Jak jsem uvedl, v prostoru bojové činnosti frontu může být 70—90 jaderných prostředků taktického určení a 80—110 jaderných prostředků operačně taktického určení a cílů důležitých z hlediska použití jaderných zbraní. Skutečné množství bude závislé na konkrétních podmínkách situace, organizace a v dané době používaných taktických norem.

Ideálním by bylo všechny uvedené prostředky jaderného napadení zničit a vytvořit tak absolutní převahu v palebné síle. Prakticky je však nemožné současně zjistit a zničit všechny jaderné prostředky nepřítele. To nedovolí jak bojová činnost nepřítele, tak především konkrétní možnosti průzkumu. Přesto musíme stanovit směrný počet prostředků, které budeme mít k dispozici pro frontovou operaci k ničení jaderných prostředků nepřítele.

Vycházíme-li z předpokladu, že vlastní útočící svazky prvního sledu podle operačního učení nepřítele budou současně bojovat nejvýše s $\frac{1}{3}$ až $\frac{1}{2}$ sil nepřítele a že průzkum může zjistit nejvýše 50—60 % taktických prostředků jaderného napadení, musíme mít k dispozici tolik vlastních prostředků, aby byly schopny současně působit na 15—20 cílů. S tímto množstvím vlastních prostředků ničení musíme plánovat neustále a postupně je podle konkrétní situace a zasazení nových sil nepřítele doplňovat. Přitom

ne vždy s daným prostředkem dosáhneme konečného úkolu a ničení těchto cílů provedeme i zasazením dalšího prostředku. Dále je třeba uvážit i ztráty, které našim prostředkům způsobí bojová činnost nepřítele, zejména jeho jaderné údery. Z tohoto důvodu je třeba plánovat se zálohou v průměrné výši do 30 %, tj. mít vyčleněny prostředky pro současně ničení 20—25 nepřátelských cílů taktického určení.

Při soudobých tempech operací a při omezeném dostřelu hlavnového dělostřelectva a jeho poměrně malém počtu, bude hlavní těžiště boje s taktickými jadernými prostředky vést letectvo a podílet se tak na plnění nejméně $\frac{1}{2}$ až $\frac{2}{3}$ úkolů. Je třeba proto plánovat a mít k dispozici tolik vzletů letectva, které by byly schopny vyřadit 10—15 cílů taktického určení. Jejich počet v průběhu boje nesmí klesnout pod 50 % plánovaných vzletů a podle množství nově zasazených sil nepřítele musí být doplňován.

Kromě toho je nutno k okamžitému ničení počítat s vyčleněním jaderných nábojů vojskových raket, především v těch obdobích, kdy použití nepřátelských taktických jaderných zbraní by mohlo ohrozit splnění úkolu jednotlivých svazků, je třeba plánovat pro armádní útočnou operaci s 1 až 2 jadernými náboji pro svazek prvního sledu o TE 10 kt.

Nepřátelské jaderné prostředky operačně taktického určení a letadlanosiči jaderných nábojů mohou svým použitím podstatně ovlivnit celkové splnění zámyslu frontové operace. Jejich zjištění bude hlavním úkolem všech průzkumných prostředků armád frontu i staršího náčelníka. Jejich bezprostřední bojové zasazení při správně organizovaném a prováděném průzkumu bude obtížné zcela utajit. Proto při jejich ničení vystupuje do popředí pře-

devším otázkou okamžitého ničení dříve, než zaujmou opět prostor rozptýlení nebo provedou manévry do jiného prostoru. Tím se stávají hlavním prostředkem jejich ničení raketové zbraně, které mohou dosáhnout při správném jejich využití nejkratší doby k zásahu.

Pro důležitost ničení operačně taktických jaderných prostředků nepřítele je třeba plánovat s tolika vlastních prostředků ničení, které by dostačovaly v průběhu frontové operace k případnému zničení předvídaného zasazeného množství těchto nepřátelských jaderných prostředků. Protože část uvedených prostředků bude přesahovat svou důležitostí rámec frontu, bude se na jejich ničení podílet i starší náčelník. Na druhé straně však mohou být vlastní prostředky vyčleněné pro boj se ZHN vyřazeny nepřítelem. Obdobně jako při ničení jaderných prostředků nepřítele taktického určení je nutno plánovat se zálohou vlastních prostředků, které použil starší náčelník k ničení uvedených cílů. Lze tedy uvažovat, že front v průběhu frontové operace musí plánovat prostředky pro případné ničení celého předvídaného množství jaderných prostředků operačně taktického určení.

Jak již bylo dříve uvedeno, hlavním

prostředkem ničení operačně taktických jaderných prostředků a cílů důležitých z hlediska použití jaderných zbraní jsou jaderné zbraně především raketové. Musí proto vyřadit nejméně $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ uvedených cílů, což ve frontové útočné operaci odpovídá asi 40—70 jaderným nábojům raketového dělostřelectva a letectva. Poměr mezi leteckými a raketovými jadernými náboji bude dán především konkrétní situací na válčišti a množstvím toho nebo onoho prostředku. Podle zkušeností ze cvičení může se pohybovat v poměru 4 až 5 : 1 ve prospěch raketových zbraní.

Zbývající cíle, které raketové dělostřelectvo z jakéhokoliv důvodu nebude schopno ničit nebo v dané situaci použítí uvedených prostředků by nepřineslo požadovaný výsledek, popřípadě bylo neekonomické, je třeba ničit rotami zvláštního určení armád a frontu (diverzními skupinami) a výsadky shozenými do prostoru rozmístění těchto cílů a letectvem s konvenční municí. Pro frontovou operaci bude výhodné plánovat o vyčleněném vzletu letectva s konvenční municí v rozsahu možného postupného zničení 15—30 cílů. Z tohoto množství pak mít neustále k dispozici vzlety k ničení alespoň $\frac{1}{2}$ uvedeného počtu cílů.

Pohotovostní jednotky

Jak již bylo řečeno, zvláštní význam v boji s prostředky jaderného napadení má včasné provedení úderů. V důsledku krátké doby, po kterou jsou rakety v palebných postaveních, a pro jejich častý manévry a obtížnost zjištění, je nutno na ně provést úder v co nejkratší době po jejich zjištění. Proto použití vlastních jaderných zbraní ke zničení jaderných prostředků nepřítele vyžaduje provedení doplňkového průzkumu ještě před provedením úderů. Je tedy nutné k rychlému provedení doplňkového průzkumu v armádě a frontu mít

neustále ve zvýšené bojové pohotovosti část průzkumných letounů z prostředků letecké armády a dělostřeleckého průzkumného letectva.

Informace o průzkumu a doplňkovém průzkumu musí být rychle dopraveny do štábu frontu (armády) tak, aby měl velitel frontu (armády) možnost včas se rozhodnout a stanovit úkoly jednotkám vyčleněným pro boj se ZHN nepřítele.

Pro rychlé provedení úderu vlastními prostředky je nutné mít část předurčených prostředků pro boj se ZHN

nepřítele vyčleněnu v pohotovosti. Půjde zejména o raketové dělostřelectvo, letectvo a hlavně dělostřelectvo. Tyto pohotovostní jednotky musí být schopny ihned zasáhnout proti nepřátelským ZHN v celém prostoru bojové činnosti frontu do hloubky nepřátelské sestavy, odkud nepřítel může použít jaderné prostředky operačního určení, tj. do hloubky až 800 km od čáry vlastních vojsk. Množství pohotovostních jednotek je třeba stanovit podle konkrétní situace, bojové sestavy a možnosti vlastních prostředků, především podle počtů jaderných nábojů vyčleněných pro boj se ZHN nepřítele a předpokládaného počtu jaderných prostředků nepřítele.

Úkoly boje se ZHN bude dobré rozdělit mezi pohotovostní jednotky prostorově, především podle jejich takticko-technických možností. Rozdělení má být pokud možno souhlasné s prostorovým rozdělením úkolů průzkumu. Především jde o pohotovostní baterie operačně taktických raket, které mohou nejrychleji, tj. za 15–20 minut, provést úder. Proto základ pohotovostních jednotek k ničení nepřátelských jaderných prostředků operačního významu je třeba vytvořit z armádních a frontových raketových útvarů. K ničení jaderných prostředků taktického významu je třeba rovněž vyčlenit pohotovostní jednotky vojskových raket i s jadernou náplní pro případ, kdy použití taktických jaderných zbraní, především HONEST JOHN, by mohlo způsobit vážné ohrožení splnění úkolu důležitého z hlediska celkového provedení armádní operace. Jinak hlavním prostředkem ničení těchto prostředků zůstává letectvo a hlavně dělostřelectvo.

Manévr divizního a divizím přiděleného kanónového dělostřelectva musí být prováděn tak, aby v jakékoli situaci a době byl v pohotovosti nejméně jeden

dělostřelecký oddíl u každé divize prvního sledu, schopný okamžitě zahájit palbu do prostorů možných rozmístění taktických jaderných zbraní nepřítele a k tomuto účelu musí být s ním organizováno nepřetržitě spojení a velení a zabezpečena potřebná munice. Dále musí být za každou armádou prvního sledu udržována hodnota jedné letky v pohotovosti nejméně 2. stupně k okamžitému ničení zjištěných nepřátelských jaderných zbraní jak konvenčním střelivem, tak i jadernými náboji. Činnost pohotovostních letek musí být pro plnění úkolu skloubena s činností stíhacího letectva a s průzkumným letectvem, vyčleněným k provedení doplňkového průzkumu.

Protože na činnosti pohotovostních jednotek se podílí více druhů vojsk a vyžaduje mezi nimi úzkou součinnost, musí být organizátorem činnosti pohotovostních jednotek vševojskový štáb frontu. Přímým organizátorem činnosti pohotovostních raketových baterií je velitel dělostřelectva, který na základě rozhodnutí velitele frontu stanoví jejich úkoly, organizuje a uskutečňuje velení a rozděluje jaderné náboje. Bezprostřední určení pohotovostních baterií a útvarů provede velitel raketového útvaru. K zabezpečení činnosti pohotovostních raketových baterií je třeba organizovat nepřetržitě dodávání meteorologických zpráv, neustálou pohotovost míst velení k řízení palby a takové spojení, které umožní stanovit jim palebný úkol přímo velitelem dělostřelectva armády nebo frontu a odposlech mezistupňů velení.

Závěrem k otázce použití pohotovostních jednotek k ničení nepřátelských jaderných prostředků lze říci, že podle konkrétní situace a počtu jaderných střel a útvarů bude nutno určovat u frontu jednu až dvě pohotovostní baterie a jednu až dvě pohotovostní letky, u armád prvního sledu nejméně po

dvou pohotovostních bateriích armádních raketových útvarů a jedné pohotovostní letce a u divizí na důležitém směru v rozhodujících okamžicích jedno vojskové odpalovací zařízení a nejméně jeden dělostřelecký oddíl. Určení

pohotovostních jednotek musí odpovídat prostorovému rozdělení úkolů okamžitého zničení ZHN a jejich činnost sladěna s průzkumnými prostředky a zabezpečena spolehlivým spojením a přímým velením.

Organizace a plánování boje se ZHN nepřítele frontem

Složitost, důležitost a nutnost těsné koordinace použití všech prostředků ničení a průzkumu, které jsou k dispozici ve frontu a armádách k boji s jadernými prostředky nepřítele v operaci, vyžadují organizaci, plánování a vedení boje vševojskovým štábem frontu. Plánování se uskutečňuje na základě rozhodnutí velitele frontu, plánu operace a zhodnocení možností nepřítele v použití jaderných zbraní. Štáb frontu musí:

- vyhodnotit množství jaderných prostředků nepřítele, které mohou působit do pásma činnosti jednotlivých armád prvního sledu;

- vyhodnotit a rozdělit prostory zvláštní pozornosti, stanovit intenzitu jejich pokrytí frontovému a armádnímu průzkumu;

- přidělit úkoly raketovému dělostřelectvu, letectvu, průzkumným skupinám, hlavněmu dělostřelectvu, vzdušným výsadbám a představeným odřadům svazků, útočících na směrech vhodných pro použití jaderných prostředků nepřítelem;

- stanovit způsob získávání a zpracování průzkumných údajů a na základě nich způsob předávání úkolů vyčleněným jednotkám pro ničení jaderných prostředků nepřítele;

- určit množství vyčleněných jaderných nábojů pro boj s jadernými prostředky nepřítele u raketového dělostřelectva a letectva na jednotlivá období vedení frontové operace;

- vyčlenit síly, prostředky a stanovit stupeň pohotovosti doplňkového

průzkumu a způsob předávání zpráv vykonavatelům;

- určit množství a kvalitu pohotovostních jednotek u armád a frontu v jednotlivých obdobích vedení frontové operace a způsob organizace velení a spojení s nimi;

- koordinovat použití všech prostředků ničení a průzkumu a jejich činnost zabezpečit.

Všechna tato opatření zpracovává štáb frontu v „Plánu boje s jadernými prostředky nepřítele“ za přímé účasti především náčelníka štábu dělostřelectva a představitele letectva.

Je třeba, aby otázku boje s jadernými prostředky nepřítele řešila v rámci speciální skupiny operační správy zvláštní skupina důstojníků, do níž je třeba vyčlenit ke spolupráci především důstojníka operačního a průzkumného oddělení štábu dělostřelectva a letectva.

V průběhu boje je třeba, aby skupina neustále sledovala, vyhodnocovala a vedla evidenci o zničených prostředcích a o zbývajících možnostech nepřítele v použití jaderných zbraní, řídila jejich ničení a neustále upřesňovala a doplňovala v plánu boje s jadernými prostředky nepřítele úkoly průzkumu a prostředkům vyčleněným k ničení nepřátelských jaderných prostředků. Tím by velitel frontu měl v každé době přehled o poměru v palebné síle po stránce množství prostředků na jednotlivých důležitých operačních směrech jako podklad pro

své rozhodnutí při dalším vedení operace a použití vlastních jaderných prostředků. Nutnost vytvoření skupiny pro řízení boje s jadernými prostředky nepřítele je diktována nejen koordinací prostředků ničení a průzkum různých druhů vojsk, ale především potřebou okamžitého zásahu k ničení zjištěných nepřátelských jaderných prostředků, kdy bude nutno vyloučit provádění jakékoli dodatečné součinnosti, získávání přehledu a podkladů o konkrétních možnostech vlastních prostředků k dané době pro rozhodnutí, ale bude třeba okamžitě vést. Především jde o ničení prostředků, které zjistily průzkumné prostředky frontu. Jejich ničení bude účelnější provést prostředky armád. Prostředky, které byly zjištěny průzkumnými prostředky armád, ale

nemohou být z jakéhokoli důvodu prostředky armád ničeny nebo vyžadují doplňkového průzkumu jiným průzkumným prostředkem ničit prostředky frontu.

Nejdůležitější otázkou zabezpečení činnosti skupiny štábu frontu pro boj s jadernými prostředky nepřítele je organizace jak vnitřního spojení mezi jednotlivými složkami štábu, jejichž vojska se podílejí na průzkumu a ničení jaderných prostředků nepřítele, tak i spojení s průzkumnými orgány, zejména průzkumným letectvem a průzkumnými skupinami v akci a vyčleněnými jednotkami pro boj s jadernými prostředky nepřítele, zejména pohotovostními, které by zabezpečilo včasné zahájení palby k zničení jaderného prostředku nepřítele.

Činnost dělostřeleckých štábů

Na základě zpracovaného Plánu boje s jadernými prostředky nepřítele se pořizují výpisy a úkoly pro vykonavatele. Štáb dělostřelectva frontu v souladu se vševojskovým Plánem boje s jadernými prostředky stanoví:

- konkrétní úkoly boje s jadernými prostředky nepřítele pro frontové a armádní raketové dělostřelectvo;

- počet a ekvivalent jaderných nábojů, jejich rozdělení raketovým útvarům armád a frontu a způsob jejich použití podle období frontové operace;

- úkoly hlavního dělostřelectva a organizace jejich činnosti při boji s taktickými jadernými prostředky nepřítele;

- úkoly dělostřeleckého pozemního a leteckého průzkumu, těžiště průzkumu a jeho prostorové rozdělení pro frontové a armádní průzkumné prostředky;

- počet pohotovostních baterií, vyčleněných od raketových útvarů armád a frontu v jednotlivých obdobích ve-

dení frontové operace co do času, místa a způsobu jejich využití;

- ekvivalent jaderných nábojů pohotovostních raketových baterií v jednotlivých obdobích frontové operace a způsob velení pohotovostními bateriemi;

- množství vyčleněných vzletů dělostřeleckého průzkumného letectva pro průzkum nepřátelských jaderných prostředků, doplňkový průzkum a pro řízení palby a velikost zálohy vzletů;

- způsob spolupráce dělostřeleckého leteckého průzkumu s raketovým a hlavním dělostřelectvem vyčleněným k boji s jadernými prostředky nepřítele;

- součinnost raketového a hlavního dělostřelectva s vojskovým průzkumem při ničení nepřátelských jaderných prostředků;

- způsob spojení a velení zejména pohotovostními bateriemi a dělostřeleckému průzkumu a koordinaci jejich činnosti v rámci frontu.

Štáb dělostřelectva frontu nezpracovává samostatný plán boje s jadernými prostředky nepřítele pro raketové a hlavně dělostřelectvo a úkoly boje s jadernými prostředky nepřítele se zahrnují do Plánu bojového použití raket a dělostřelectva. Podřízeným raketovým útvarům a armádám vydává štáb dělostřelectva frontu úkoly boje s jadernými prostředky nepřítele zvláštním nařízením nebo je zahrne do směrnic velitele dělostřelectva frontu pro útočnou operaci. Kromě toho musí mít štáb neustálý přehled o možnostech raketového a hlavně dělostřelectva pro boj s jadernými prostředky nepřítele, zejména o počtu jaderných nábojů a možnostech dělostřelectvého průzkumu letectva.

Štáby dělostřelectvých armád rozpracovávají na základě rozhodnutí velitelů armád a nařízení štábu dělostřelectva a prostředků dělostřelectvého průzkumu pro boj s nepřátelskými jadernými prostředky. Bude to především

konkretizace úkolů pro vyčleněné prostředky, zabezpečení nepřetržité pohotovosti části hlavně dělostřelectva svazků k boji s taktickými jadernými prostředky nepřítele, armádních raket, dobu služby a způsob jejich směny, využití divizních raketových jednotek, konkretizace úkolů dělostřelectvému průzkumu co do místa, času a způsobu jeho provádění a způsob použití vyčleněných jaderných nábojů armádními, popřípadě divizními raketovými útvary.

Všechny zprávy o nepřátelských jaderných prostředcích a výsledky jejich ničení musí štáb dělostřelectva armády neprodleně hlásit štábu dělostřelectva frontu a ten skupině štábu frontu pro boj s jadernými prostředky. Naopak skupina štábu frontu pro boj s jadernými prostředky informuje štáb dělostřelectva frontu a armády o možnostech použití nepřátelských jaderných prostředků na jednotlivých směrech a výsledku jejich zničení všemi druhy vojsk.

Závěrem chci zdůraznit, že organizace a řízení boje s jadernými prostředky nepřítele provádí centralizovaně vševojskový štáb frontu za účasti představitelů štábu dělostřelectva a letectva. Dělostřelectvo, zejména raketové, a letectvo, jsou nejdůležitějšími výkonnými orgány přímého ničení nepřátelských jaderných prostředků pod vedením vševojskového štábu frontu. Boj s jadernými prostředky nepřítele je hlavním a stěžejním úkolem raketového dělostřelectva a letectva ve všech obdobích operace. K dosažení operativnosti v řízení boje s jadernými prostředky nepřítele, jejich okamžitého ničení, efektivního využití všech prostředků ničení a průzkumu a koordinace jejich použití je účelné vytvořit ve štábu frontu v rámci speciální skupiny operační správy skupinu pro boj s nepřátelskými jadernými prostředky. Velení prostředkům ničení a průzkumu musí být zabezpečeno neselehávajícím spojením s možností přímého velení vyčleněným pohotovostním jednotkám a prostředkům průzkumu při současném odposlechu rozhovorů a zpráv příslušných mezistupňů velení.

Pro boj s nepřátelskými jadernými prostředky má zásadní význam použití jaderných střel, zejména raketového dělostřelectva a letectva. Proto musí být na základě důsledného ohodnocení možností nepřítele v použití jaderných prostředků operačního určení předem vyčleněno velitelem frontu odpovídající množství vlastních jaderných nábojů z průzkumných prostředků a to rozděleno prostředkům ničení na jednotlivé důležité směry frontové operace a podle jejich období. Evidenci těchto jaderných nábojů je třeba vést odděleně a jejich použití na jiné cíle provádět jen s přímým souhlasem velitele frontu.